

IL-HOLMA TA' NEBUKADNESSAR (Danjel 2:31-45)

(1) *Il-holma*. Harsa fuq Danjel 2:31-45 tirrifletti kif Nebukadnessar ra f'holma, kif huwa rrelatat lilu minn Danjel, statwa li kienet kbira hafna, tididi, u tal-biza'. Dwar l-istatwa, ir-ras taghha kienet ta' deheb mill-ahjar, sidirha u dirghajha kienu tal-fidda, zaqqha u kuxxtejha kienet tal-bronz, riglejha tal-hadid, u saqajha bicca tal-hadid u bicca tat-tafal. L-istatwa irrappreżentat erba' imperi tad-dinja li kienu: l-Imperu ta' Babel, l-Imperu Medo-Persjan, l-Imperu Grieg, u l-Imperu Ruman—li Alla kien se jqajjem sabiex kull wiehed minnhom ikun jista' jaghti l-kontribuzzjoni pekulari tieghu “ghat-twettiq taz-zmien.”

Nebukadnessar ra wkoll gēbla maqtugħa mingħajr idejn minn muntanja, b'hekk tindika li ma kinetx parti mix-xogħol tal-bniedem, u dik il-gēbla laqtet l-istatwa f'saqajha; u, mbagħad, din kibret u mliet l-art kollha. It-tifsira hija li fiż-żmien ta' l-Imperu Ruman l-Alla tas-sema “jwaqqaf saltna li ma tinqered qatt, lanqas ma l-hakma taghha ma tghaddi għal poplu iehor; imma hija tfarrak u ttemm is-saltniet l-oħra kollha.” (Danjel 2:44).

(2) *It-twettiq tagħha*. Il-każ għat-twaqqif attwali tas-saltna ta' Alla matul il-jiem tas-slaten Rumani—jew imperaturi, huwa kif gēj: Danjel ipprofetizza t-twaqqif tas-saltna (Danjel 2:44); Gabrijel habbar il-konċepiment tas-sultan (Luqa 1:30-32); nies ghorrief mil-lvant antiċipaw it-twelid tas-sultan (Matthew 2:1-2); Ġwanni l-Battista habbar lis-saltna kienet qrib (Matthew 3:1-2); Gesù ppriedka lis-saltna kienet qorbot (Matthew 4:17, 23); l-appostli kienu ordnati biex jippriedkaw lis-saltna kienet fil-qrib (Matthew 10:5-7); is-sebghin kienu nformati lis-saltna ta' alla kienet fil-qrib (Luqa 10:11); Ġesù esklama li kien hemm xi whud minn dawk li kienu Mieghu ma kinux se jduqu l-mewt qabel ma jaraw is-saltna gējja bil-qawwa (Mark 9:1); Pietru habbar f'Pentekoste, il-jum li fih giet il-qawwa, li Alla kien qajjem lil Kristu u gkemm Mulej u kemm Kristu (Atti 2:29-36); Pawlu kiteb lil Timotju li l-Mulej Ġesù huwa s-Suvran imbierek u wahdieni, is-Sultan tas-slaten, u s-Sid tas-sidjien (1 Timotju 6:15); it-Tessalonikin kienu qegħdin isofru għas-saltna (2 Tessalonikin 1:5); il-Kolossin kienu mdahħla fis-saltna (Kolossin 1:1`3); il-Lhud kienu rċevew saltna li ma tistax tkun imħarrka (Lhud 12:28); l-appostlu Ġwanni kien fis-saltna (Rivelazzjoni 1:8); u skond l-appostlu Pawlu, “Kristu għandu jsaltan—**li jirrifletti l-fatt li Hu qieghed isaltan issa**—sa ma jqieghed l-egħdewwa tieghu b'mirfes taht riglejh” (1 Korintin 15:25-26). Fil-qosor, il-wegħdiet tas-saltna ta' Danjel, kif ukoll ta' profeti oħra, ikkuntemplaw lil-knisja bhala li tkun is-altna spiritwali ta' Izrael.. Biex jillustra, l-appostlu Pawlu iddikjara lil dawk li huma ħolqien gdid—u la li huma ċirkonċizi u lanqas li mhumiex ċirkonċizi, bhala dawn—huma “l-veru Izrael ta' Alla” (Galatin 6:11-16). F'Rumani 2:28-29, Pawlu kiteb:

*“**Għax mhux min jidher minn barra, hu Lhudi; lanqas m'hi ċirkonċizzjoni, dik li tidher minn barra fil-ġisem: **Izda hu Lhudi, dak li hu wiehed minn gēwwa; u ċ-ċirkonċizzjoni hi dik tal-qalb, fl-Ispirtu, u mhux fl-ittra; u t-tifhir tieghu mhux tal-bnedmin, imma ta' Alla.**”***

**“FIL-JIEM TA’ DAWK IS-SLATEN”
(Danjel 2:44)**

*“Fil-jiem dawn is-slaten, Alla tas-sema jqajjem saltna li ma tinqered qatt, u li l-hakma tagħha ma tghaddix għal popplu iehor. Hija tfarrak u ttemnm is-saltniet l-ohra kollha, waqt li hi tibqa’ wieqfa għal dejjem”
(Danjel 2:44).*

A.

8. “*Fil-jiem ta’ dawn is-slaten.*” Dawn il-jiem bdew ma’ l-ewwel waħda minn dawn is-saltniet, u ġew dritt l-isfel għat-tmiem ta’ dik il-linja ta’ slaten.
9. Huma l-jiem ta’ dawk is-slaten *fil-passat*?
10. Jekk iva, dik is-saltna kienet *ġiet imwaqqfa*.
11. Dik il-linja ta’ slaten bdiet b’Nebukadnessar, skond Danjel, u kompliet għas-sena 476 W.K.
12. Ruma, l-aħħar minn dawn l-erba’ saltniet, spiċċat fis-sena 476 W.K.
13. Dak kien it-tmiem ta’ “dawk is-slaten”—it-tmiem ta’ din il-linja ta’ slaten.
14. Mela, dik is-saltna kellha tkun imwaqqfa bejn l-ewwel saltna u l-aħħar saltna ta’ Danjel jew inkella dik il-profezija għadha mhix imwettqa.
15. Imma meta l-aħħar saltna ġiet fit-tmiem? Din ġiet fit-tmiem meta fis-sena 476 W.K. Ruma telqet. Hekk tghid l-istorja.
16. L-ewwel saltna hija dik ta’ Babel, it-tieni saltna hija dik Medo-Persjana, it-tielet saltna hija tal-Macedonja jew Griega, u r-raba’ saltna hija dik ta’ Ruma.
17. Mela, *bejn* l-ewwel saltna, dik ta’ Babel, u l-aħħar saltna, dik Rumana, is-saltna ta’ Alla kellha tkun imwaqqfa.
18. Jekk le, din ma tkunx “f’ dawk il-jiem ta’ dawn is-slaten,” mhux hekk?

B.

19. Issa, ġiet is-saltna fil-jiem ta’ dawn is-salten?
20. Halli nhallu lil Mulej tagħna Ġesù Kristu jwieġeb. Ġesù qal hekk:

Mark 1:14-15,

*“Wara li arrestaw lil Ġwanni, Ġesù mar il-Galilija jxandar il-bxara t-tajba ta’ Alla u jghid: **Iż-żmien huwa mitmum, u s-saltna ta’ Alla waslet: indmu u emmu fil-bxara t-tajba.**”*

21. Liema saltna hija din? Is-saltna ta’ Alla. Is-saltna ta’ Danjel 2:44.
22. Imbagħad ahna għandna f’Mark 1:15 it-twettiq ta’ Danjel 2:44.
“Iż-żmien huwa mitmum, u s-saltna ta’ Alla waslet.”
23. Hemm haġna teoriji foloz dwar it-twaqqif tas-saltna imma ahna li jimpurtana huwa biss dak li jghid l-Ispirtu s-Santu fil-Kelma Tiegħu.
24. Ahna m’għandniex għalfejn nitteorizzaw fuq x’inhu mifisser fil-frazi “fil-jiem ta’ dawk is-slaten.”
25. Danjel jghid fejn is-slaten ta’ din l-istatwa bdew, u Ġesù jghid fejn jispiċċaw.

26. L-istatwa tal-holma ta' Nebukadnessar hija kif ġej:
27. Ir-ras taghha kienet ta' *deheb mill-ahjar*.
 28. *Sidirha* u *dirghajha* tal-*fidda*.
 29. *Żaqqa* u *kuxtejha* tar-*ram*.
 30. *Saqajha* tal-*hadid* u *riglejha* u s-*swaba ta' rigljeha* tat-*tafal*.
31. Issa, huwa aċċettat minn kulhadd li din l-istatwa tirrappreżenta **erba'** monarkiji suċċessivi, jew **erba'** qawwiet tad-dinja—**erba'** slaten u s-saltniet taghhom.
32. Ghaliex erba' u mhux aktar kif jippruvaw jghidu l-profeti u l-ghalliema foloz?
33. Danjel stess jghidilna f'kapitlu 7:1-28 fejn ghandna vizjoni li hija parallella ma' dik ta' Danjel 2:
- a. Hawn ghandna **erba'** bhejjem kbar tal-baħar. **Erba'** mhux hamsa!
 - i. **L-ewwel** bhima – **l-iljun** (vers 4) irrappreżentat l-**Imperu ta' Babel** kif kien il-każ tar-ras ta' l-istatwa ta' “deheb mill-ahjar,” u l-ġwienah' l-ajkla jirrappreżentaw il-qawmien ta' malajr ta' dak l-imperu għas-setgħa.
 - ii. **It-tieni** bhima, **l-ors** (v. 5), irrappreżentat l-**Imperu Medo-Persjan**, kif kien il-każ tas-sider u d-dirghajn tal-*fidda* ta' l-istatwa, u din hija mwaqqfa fuq ġenb wiehed li rrappreżentat kif Darjus il-Medi kellu jaħkem Babel qabel ma wasal Ċiru l-Persjan; u aktar tard, it-tliet kustilji f'halq il-bhima irrappreżentaw ir-rebħa Medo-Persjana u d-dominanza fuq Babel, Lidja, u l-Eġittu.
 - iii. **It-tielet** bhima, **il-ljupard**, (vers 6), irrappreżentat l-**Imperu Grieg**, kif kien il-każ taż-*zaqq* tal-bronż ta' l-istatwa, u l-erba' ġwienah' ta' l-ajkla irrappreżentaw il-qawma ta' malajr ta' dak l-imperu għas-setgħa; u mbaħhad, l-erbat irjus irrappreżentaw kif li fil-mewt ta' Alessandru l-Kbir, is-altna tiegħu tkun maqsuma fost l-erba' generali tiegħu.
 - iv. **Ir-raba'** bhima tal-baħar, **li tkexkex, u twerwer**, (v. 7), bi snien kbar tal-*hadid* u b'ghaxart iqrun, irrappreżentat lil l-**Imperu Ruman**, kif kien il-każ tas-saqajn tal-*hadid* ta' l-istatwa u r-*riglejn* tat-*tafal*, parti *hadid* u parti *tafal*, u d-deskrizzjoni feroċi ta' dik il-bhima li tkexkex irrappreżentat il-qawwa u l-feroċità ta' l-Imperu Ruman.
34. Hemm interpretazzjonijiet dwar dawn il-kapitli minn Danjel.
- a. Imma jekk ahna nhallu l-iskrittura tinterpreta lilha nfisha u nitkellmu fejn il-Bibbja titkellem u nibqgħu siekta fejn il-Bibbja hija siekta, allura d-diffikultà **tonqos hafna dwar it-tifsira taghhom.**
 - b.
35. U dan kien “fil-jiem ta' dawn is-slaten.”
36. Ghandna ahna għalfejn nissopponu? Le. Danjel qal lil Nebukadnessar:
- “Inti huwa r-ras tad-deheb”** (Danjel 2:38).
- Ċ.
1. Nebukadnessar—*inti din* ir-ras tad-deheb.

2. Jibdew, mela, b'Nebukadnessar, l-erba' monarkiji suċċessivi, kif l-istoriċi kollha, jaqblu, kienu Babel, Medo-Persjana, Griega (jew tal-Maċedonja), u Rumana.
3. Kien fil-jiem ta' *dawn is-slaten*—l-imperaturi Rumani—li Ġwanni l-Battista u Ġesù habbru:

*“iż-żmien huwa **mitmum**, u s-saltna ta' Alla waslet”* (Mark 1:15).

37. Ghalhekk, fil-jiem ta' dawk is-slaten, l-Alla tas-sema tabilhaqq waqqaf saltna.
38. **Babel** kienet spicċat; is-saltna **Medo-Persjana** kienet spicċat; is-saltna tal-**Maċedonja** kienet spicċat; is-saltna **Rumana**, l-ahħar mill-erba' kienet fl-eżistenza.
39. Imbagħad iż-żmien kien *mitmum*, imwettaq u s-saltna ta' Alla *kienet* fil-qrib.

Izda għaddew elfejn sena u dawn il-profeti u għalliema foloz għadhom jghidulna li s-saltna għadha ma ġietx!

D.

1. L-Imperu Ruman spicċa u dik il-linja ta' slaten spicċat ukoll.
2. u issa, sabiex titwettaq il-profezija, dawk il-profeti u għalliema foloz fasslu teorija li ġġib lura lil **Ruma** pagana, bil-ħażen kollu tagħha, lura fl-eżistenza.
3. U dawn il-profeti u l-għalliema foloz iġebbd u s-saqajn u r-riglejn u s-swaba ta' l-istatwa għal elfejn sena ta' storja sa minn meta *ż-żmien* kien *mitmum*, u jistiraw-hom bizzejjed biex jilhqu t-tieni miġja ta' Kristu, biex jagħmluhom jaqblu mat-teoriji tagħhom!
4. Dan l-immanipular kollu ta' slaten u saltniet huwa sabiex jippruvaw li f'it versi f'Rivelazzjoni 20 huma letterali u mhux figurattivi kif fil-fatt huma!
5. Hija haġa li ma titwemminx li dawn il-profeti u l-għalliema foloz imorru għal estremi bħal dawn!

E.

1. Mela, teorija li titlob dik ix-xorta ta' prova li tasserixxi hija hażina għal kollox.
2. Iż-żmien kien *mitmum* jew imwettaq, imma s-saltna li tappartjeni għal dak iż-żmien ma kinetx!
3. Dak huwa t-tmiem redikolu ta' din it-teorija.
4. Issa ħalli nqabblu siltiet oħra ma' Danjel 2:44.

(1) Danjel 2:44—Lhud 12:22-28.

“U fil-jiem ta' dawk is-slaten, iqajjem Alla tas-sema saltna, li qatt ma titwaqqa’; saltna li ma tithalliex għal poplu iehor; izda hi tfarrak u teqred dawn is-saltniet kollha, u hi tibqa’ għal dejjem” (Danjel 2:44).

“Imma intom ersaqtu lejn il-muntanja ta' Sijon, u lejn il-belt ta' Alla l-ħaj, Ġerusalem tas-sema, u lejn numru bla għadd ta' angli, Lejn il-ġemgħa l-kbira, u l-knisja ta' l-ulied il-kbar, li huma miktubin fis-smewwiet. . . Għalhekk, ladarba aħna ksibna saltna li ma titharrikx, ha

nzommu l-grazzja, li biha nistghu naqdu 'l Alla kif jixraq, bil-gieħ u l-biza'” (Lhud 12:22-28).

6. X'inhi d-differenza bejn saltna li **“tibqa’ ghal dejjem,”** u wahda li **“ma titharrikkx”?**
7. Il-kittieb ispirat jghid li ahna ghandna dik is-saltna *li ma tistax titharrek.*
8. Il-profeti u l-ghalliema foloz jghidu li s-saltna li ma tistax titharrek ghadha fil-futur.
9. Il-kittieb ispirat ta’ l-Ittra lil-Lhud jghid lis-saltna li ma titharrikkx kienet *mik-suba*. Meta din tinkiseb?
10. Meta ahna nersqu *“lejn il-knisja ta’ l-ulied il-kbar”*—meta ahna nidhlu fil-knisja, ahna nidhlu fis-saltna li ma titharrikkx.
11. Tajjeb, jekk din ma titharrikkx allura din ma tispicçax.
12. **Ghalhekk is-saltna li ahna ghandna u li ninsabu fiha ma tistax tispicça biex thalli l-oħra li l-profeti u l-ghalliema foloz iridu li tibda ghal elf sena fuq l-art!**
13. Dik is-saltna li tagħha, ahna bhala Kristjani, naghmlu parti minnha, tieqaf ghal dejjem u hija saltna li ma titharrikkx.
14. Jekk dawn mhumiex saltna wahda u l-istess, allura l-profeti u l-ghalliema foloz ghandhom iħabbtu wiççhom ma’ l-anomalija li ghandhom zewġ saltniet li ma jitharrikkx u li ma jispicçaw qatt fl-eżistenza fl-istess żmien—ghaliex wahda ma tistax tispicça biex thalli lil l-oħra tibda!
15. Ghalhekk, is-saltna ta’ Danjel 2:44, li ghandha tibqa’ ghal dejjem, u s-saltna ta’ Lhud 12:28, li l-Ispirtu s-Santu qal li ma titharrikkx, ghandhom ikunu wahda u l-istess saltna.
16. Il-kittieb ispirat ta’ l-Lhud jghid li ahna **“ksibniha.”**

F.

(2) Isaija 2:2-3—Danjel 2:44—Lhud 12:22-28.

Halli nqabblu dawn is-siltiet:

“U jġri fl-aħħar jiem, illi l-muntanja ta’ dar il-Mulej tkun imwaqqfa f’ras il-muntanja, u tintrafa’ ’l fuq mill-gholjiet, u l-ġnus kollha jiġru lejha. U hafna nies imorru, u jghidu: Ejjew, ha nitilghu fuq il-muntanja tal-Mulej, fid-dar ta’ Alla ta’ Ġakobb; u hu jghallimna triqatu, u ahna nimxu fil-mogħdijiet tiegħu: għax minn Sijon toħroġ il-liġi, u l-kelma tal-Mulej minn Ġerusalem” (Isaija 2:2-3).

1. Danjel qal li Alla kellu jwaqqaf saltna fil-jiem ta’ dawk is-slaten.
2. Isaija qal li din tkun il-muntanja ta’ dar tal-Mulej.
3. Imma l-kittieb ta’ Lhud jghid li din hija t-tnejn: *Imma intom ersaqtu lejn il-muntanja ta’ Sijon . . . Ghalhekk ahna qegħdin nircievu, niksbu s-saltna* (Lhud 12:22-28).

4. X'inhi l-muntanja li hija msemija minn Isaija? Hija l-muntanja Sijon.
5. U x'inhi din? Hija l-knisja ta' l-ulied il-kbar—is-saltan li ma titharrikk.
6. Hawn ghandna t-twettiq tal-profezija ta' Danjel, Mhux jiena qieghed nghidu dan. Ġesù u Ġwanni qalu,
“Iż-żmien huwa mitmum u s-saltna ta' Alla hija fil-qrib” (Mark 1:15).
7. Il-kittieb ispirat ta' l-Ittra lil-Lhud qal li din kienet miksuba.
40. Imma sfortunatament il-Millenjalisti jghidu li s-saltna ghadha ma gietx.
41. Lil min ahna ghandna nemmu, lil l-Ispirtu s-Santu jew lill-profeti u l-ghalliema foloz?
42. Il-kustjoni hija, mhux bejna u bejn il-Millenjalisti imma bejn dawk il-profeti foloz u l-ghalliema foloz u Ġesù Kristu.

Ġ.

(3) Danjel 7:13-14—Atti 1:9.

1. Issa, halli ndawru l-attenzjoni taghna ghal Danjel 7:13-14.
2. Il-Millenjalisti xi kultant jikkwotaw dawn il-versi bhallikieku dawn jiffavorixxu t-tagħlim falz tagħhom.

“Bqajt inhares fid-dehriet tal-lejl, u, ara, mas-shab tas-sema kien geġ wiehed bhal Bin il-bniedem, u resaq lejn ix-Xih fil-jiem, u ressqh quddiemu. U lilu kienet mogħtija hakma, u glorja, u saltna, biex il-popli kollha, ġnus, u nies ta' kull ilsien jaqduh; il-hakma tieghu, hakma ta' dejjem, li ma tghaddix, u s-saltna tieghu li ma tinqeridx”
 (Danjel 7:13-14).

3. F'dik il-vizjoni Danjel ra wiehed bhal Bin il-bniedem, li “ġie mas-shab tas-sema, u resaq lejn ix-Xih fil-jiem.”
4. Danjel ma qalx **geġ minghand** ix-Xih fil-jiem, imma **resaq lejn** ix-Xih fil-jiem.
5. Imma l-Millenjalisti ghandhom dik il-profezija bil-kontra; huma ghandhom lil Kristu **geġ minghand** Alla—ix-Xih fil-jiem.
6. Dik il-profezija qalet li Kristu **resaq lejn** ix-Xih fil-jiem, lejn Alla l-Missier.
7. Qieghed tara kif tkun imqarraq b'tagħlim falz minghajr lanqas biss ma tintebah?
8. Danjel jara lil Kristu, Bin il-bniedem, jersaq lejn ix-Xih fil-jiem, riesaq lejn Alla—ghal xhiex?
9. Biex jircievi saltna. Tajjeb, irceviha Hu? Halli mmorru ghal Atti 1:9-11.

“Wara li qal dawn il-hwejjeġ, huma u jharsu, irtafa’; u shaba haditu minn quddiem ghajnejhom. U huma u jharsu fess lejn is-sema waqt li kien tiela’, ara, waqfu hdejhomm żewġt irġiel lebsin l-abjad; li wkoll qalu: Ja rġiel mill-Galilija, ghax qeghdin tharsu fess lejn is-sema? Dan l-istess Ġesù, li rtafa’ fis-sema minn magħkom, hekk ghad jarga’ jigi bhal ma rajtuh sejjer fis-sema”

10. Danjel qal li Bin il-bniedem resaq lejn ix-Xih fil-jiem biex jircievi hakma, glorja u saltna.

43. Hu **mar** biex jirċeviha, imma Hu ma rċevihix!
44. F'**Efesin 1:20-23** l-appostlu Pawlu jgħid li Ġesù rċieva l-ħakma li Danjel qal li Hu mar biex jirċievi, meta Hu kien magħmul Ras tal-knisja. Isma' x'qal Pawlu:

“Li għamel fi Kristu, meta qajmu mill-imwiet, u qieghdu fin-naħa tal-lemm tiegħu stess fis-smewwiet. Wisq ’il fuq minn kull principat, u setgħa, u qawwa, u ħakma, u kull isem li jissemma, mhux biss f’did-dinja, imma f’dik ukoll li ġejja: U qieghed il-ħwejjeg kollha taħt riglejha, u lilu għamlu fuq kollox, biex ikun ir-ras tal-knisja. Li hi għismu, il-milja ta’ dak li jimla kollox f’kollox” (Efesin 1:20-23).

G.

1. Issa halli naraw sekwenza ta’ Skritturi li jittrattaw dwar is-saltna: Mark 9:1—Atti 1:8—Atti 2:1-4.
2. Halli naqraw **Mark 9:1**,

“U qalilhom: Tassew ngħidilkom: Hemm x’uħud milli qegħdin hawn, li ma jduqux il-mewt, qabel ma jaraw is-saltna t’Alla ġejja bil-qawwa.”
3. Qabel ma nibdew is-serje ta’ skritturi tajjeb li niġbed l-attenzjoni għal silta li hija wżata b’mod żbaljat għal kollox mill-Millenjalisti.
4. Qieghed nirriferi għal **Mattew 24:32-35** dwar il-parabbola tas-sigra tat-tin. Ġesù f’vers 33,

“Hekk ukoll meta taraw dan kollu, kunu afu li hu fil-qrib, fil-bieb.”
5. Dan il-vers huwa wżat ħazin u jintqal li “hu fil-qrib, fil-bieb,” l-“hu,” qed tirriferi għal Ġesù Kristu fit-tieni miġja tiegħu.
6. Dan huwa żbaljat għal kollox għaliex fit-test il-Grieg ma hemm ebda pronom personali ta’ xi xorta, jiġifieri, *ho* għal l-hu fit-test Malti.
7. Il-Grieg għandu biss il-verb *estin*, li huwa tradott fil-Malti *hija jew Din*.
8. It-tifsira tagħtiha l-Kelma ta’ Alla nfisha fejn naqraw f’Luqa 21:32,

“Hekk ukoll meta taraw dan jiġri, kunu afu li s-saltna ta’ Alla hi fil-qrib.”
9. Ġesù **mhux** is-sugġett hawn.
10. “Din” (jiġifieri, is-saltna ta’ Alla) hija s-sugġett.
11. Is-“sinjali” li ta Ġesù sa dan il-punt kienu kollha ħfief li jingħarfu billi l-miġja tar-rebbiegħa tidher bla ebda problema permezz tar-rimi u l-weraq tas-sigra tat-tin.
12. U dak li kien tant faċli li jkun aċċertat ma kinetx *it-tieni miġja ta’ Kristu*, kif jippruvaw jgħallmu l-Millenjalisti, imma “s-saltna” messjanika “ta’ Alla” fis-setgħa tagħha fuq il-Ġudaizmu, li kien wasal biex jitnehħa.
13. Haġa oħra li nixtieq niġbed l-attenzjoni għaliha qabel in-komplu bis-sugġett tagħna, hija li xi profeti u għalliema foloz, biex jippruvaw jingannaw lin-nies, **jgħidu lis-saltna ta’ Alla mhux is-saltna ta’ Kristu.**

14. Hawn wiehed jara sa fejn jaslu dawn il-profeti foloz biex jgħallmu t-teoriji foloz tagħhom.

15. Imma Alla kien jaf li se jkun hawn dan it-tagħlim falz u għalhekk wissa meta qal:

“L-Ispirtu jgħidha ċar li fl-ahħar taz-zminijiet xi whud jitbiegħdu mill-fidi u jagħtu widen għal spirti qarrieqa u għal tagħlim tax-xjaten. Dawn jisfaw imqarrqa minn nies giddieba, li għandhom il-marka tal-ħażen fuq il-kuxjenza tagħhom.”

16. Imma fil-Kelma Tiegħu, l-Ispirtu s-Santu jagħtihom twegiba lil dawn il-profeti u għalliema foloz fejn f’Efesin 5:5 jurihom li s-Saltna ta’ Alla u s-Saltna ta’ Kristu huma l-istess saltna, saltna **wahda** u mhux tnejn!

“Għax dan kunu afu: li ebda żieni jew fahxi jew rghib—li hu idolatra —ma jkollu wirt fis-saltna ta’ Kristu u ta’ Alla.”

17. Hawn, biex ikun ċar ħafna, l-Ispirtu s-Santu ma qalx, permezz ta’ Pawlu, “fis-saltna ta’ Kristu, u fis-saltna ta’ Alla,” biex juri li hemm *zewġ saltniet*, lanqas ma qal “fis-saltniet ta’ Kristu u ta’ Alla,” imma, biex juri li hemm saltna **wahda biss**, qal bi kliem ċar u sempliċi:

“Fis-saltna ta’ Kristu u ta’ Alla.”

b. Hemm saltna wahda biss u mhux se jkun hemm ohra fil-futur!

H.

1. Issa halli nkomplu bis-serje ta’ Skritturi tagħna.

2. L-ewwel naqraw mill-Vangelu ta’ Mark u naraw x’qal Ġesù dwar is-saltna ta’ Alla:

Mark 1:15,

“Iż-żmien mitmum, u s-saltna ta’ Alla hija fil-qrib: indmu, u emmnu l-evangelju.”

3. Is-saltna kienet għadha ma ġietx hawn, imma kienet “*fil-qrib*.”

4. Aktar wara, Ġesù qal lid-dixxipli Tiegħu biex jitolbu “*tigi saltnatek*” (Mattew 6:9).

5. Is-saltna kienet għadha ma ġietx hawn. Imma Ġesù qalilhom li x’uħud ikunu għadhom ħajjin meta kellha tigi s-saltna (Mark 9:1).

6. Meta Ġesù miet fuq is-salib, Ġużeppi ta’ Arimateja, “*u kien hu wkoll jistenna s-saltna t’Alla*,” ha l-ġisem ta’ Ġesù “*u geżwru fil-ghażel, u qieghdu f’qabar imħaffer bil-blat, li fih hadd ma kien għadu tqieghed*” (Luqa 23:50-53).

7. Dan ir-raġel *stenna* għas-saltna. Is-saltna kienet għadha ma ġietx.

8. Imbagħad, wara l-qawmien, meta Kristu kien mad-dixxipli Tiegħu fil-jum tat-tluġh Tiegħu fis-sema, ahna għandna din il-konverżazzjoni miktuba:

“Mela meta ltaqgħu flimkien, staqsewh, billi qalulu: Mulej, jaqaw f’dan iż-żmien sa targa’ twaqqaf is-saltna ta’ Izrael? U qalilhom: Mhux għalikom li tkunu tafu z-żminijiet jew il-waqtiet, li l-Missier

qieghed taht is-setgha tieghu stess. Imma intom tiehdu qawwa, wara li jigi l-Ispirtu s-Santu fuqkom: u tkunu xhud tieghi sew f'Ġerusalem, u kemm fil-Lhudija kollha, u fi-Samarija, u sa truf l-art" (Atti 1:6-8).

9. Sa dan il-waqt is-saltna kienet ghadha ma gietx.
10. Is-saltna kienet ghadha ma gietx meta Ġwanni l-Battista qal li “kienet qorbot.”
11. Kienet ghadha ma gietx meta Ġesù qal lid-dixxipli Tieghu biex jitolbu “tigi saltnatek.”
12. Kienet ghadha ma gietx meta Ġuzeppi ta' Arimateja “kien ukoll jistenna s-saltna.”
13. U d-dixxipli kienu ghadhom qeghdin jistennewha meta Ġesù tela' s-sema.
14. Imma Ġesù kien qal lid-dixxipli Tieghu li x'uħud minnhom ma jmutux qabel ma jaraw is-saltna ta' Alla tkun giet.
15. Ġesù qal li s-saltna tigi qabel il-mewt ta' x'uħud minnhom.
16. Imma l-Milljenjalisti jghidu li ghadha ma gietx.

H.

8. X'saltna kienet dik?
“Hemm x'uħud milli qeghdin hawn, li ma jduqux il-mewt, qabel ma jaraw is-saltna t'Alla gejjja bil-qawwa” (Mark 9:1).
9. Issa, meta giet il-qawwa? Dan ghandu jqieghed il-kustjoni kollha f' postha.
“Imma intom tiehdu l-qawwa, wara li jigi l-Ispirtu s-Santu fuqkom: u tkunu xhud tieghi sew f'Ġerusalem, u kemm fil-Lhudija kollha, u fis-Samarija, u sa truf l-art” (Atti 1:8).
10. Issa aqra dak li hemm f' Atti 2:1-4,
“U meta wasal jum il-Pentekoste, kienu kol-lha b'fehma wahda, f' post wiehed. U f' daqqa wahda gie mis-sema hoss bħal ta' rih qawwi, u mela d-dar kollha ta' fejn kienu qeghdin. U hemm dehrulhom ilsna mifruqin qishom tan-nar, li qagħdu fuq kull wiehed minnhom. U mtlew ilkoll bl-Ispirtu s-Santu, u bdew jitkellmu b' ilsna ohra, kif l-Ispirtu kien jaghtihom li jitkellmu.”

J.

8. Issa ahna naslu għall-konklużjoni fis-silloġiżmi li ġejjin:
 - a. Il-qawwa giet meta gie l-Ispirtu s-Santu.
 - b. l-Ispirtu s-Santu gie fil-jum ta' Pentekoste.
 - c. Għalhekk, il-qawwa giet fil-jum ta' Pentekoste.
 - d. Is-saltna kellha tigi bil-qawwa.
 - e. Il-qawwa giet fil-jum ta' Pentekoste.
 - f. Għalhekk, is-saltna giet fil-jum ta' Pentekoste.

2. Issa, li rajna lis-saltna li kienet ipprofetizzata minn Danjel, u mhabbra minn Ġwanni l-Battista u minn Ġesù, bdiet fil-jum ta' Pentekoste f' Atti 2.

IL-HOLMA TA' NEBUKADNESSAR

IL-HOLMA	IT-TIFSIRA	IT-TWETTIQ
Ras tad-Deheb finali)	Nebukadnessar (2:38)	Imperu ta' Babel (era 626Q.K. sa 539 Q.K.
Sider u Dirghajn tal-Fidda	It-Tieni Saltna (2:39)	Imperu Medo-Persjan 539Q.K. sa 331 Q.K.
Żaqq u Kuxtejn tar-ram	It-Tielet Saltna (2:39)	Imperu Grieg 331 Q.K. sa 168 Q.K.
Saqajn tal-Hadid u Raglejn tat-Tafal	Ir-Raba' Saltna (2:40)	Imperu Ruman 133Q.K. sa 476 W.K.
Ġebbla li Laqtet l-Istatwa	Saltna ta' Dejjem (2:44)	Saltna ta' Kristu, il-Knisja Tieghu – 33 W.K. ghal l-eternità

SALTNA FIL-FUTUR

1. **Mattew 3:1-2,**

*“F’dawk il-jiem deher Ġwanni l-Battista jippriedka fid-deżert tal-Lhudija u jgħid: ‘Indmu, **ghax is-saltna tas-smewwiet qorbot.**”*

2. **Mattew 4:23,**

*“U dar il-Galilija kollha jgħallem fis-sinagogi **tagħhom ixandar l-evangelju tas-saltna.**”*

- Mistoqsija: **Liema saltna?**

1. **Mattew 6:9-10,**

*“Missierna, li inti fis-smewwiet, jitqaddes ismek, **tigi saltnatek, ikun li trid int, kif fis-sema, hekkda fl-art.**”*

- Mistoqsija: **Liema saltna?** Suppost li saltna wahda hemm! (Ara Efesin 1:22-23; Kolossin 1:18; Efesin 4:4-6; Mattew 16:18-19).

1. **Matthew 16:19,**

“Jiena naghtik l-imfietah **tas-saltna** tas-smewwiet...”

2. **Matthew 18:1-4,**

*“F’dak il-waqt resqu d-dixxipli lejn Ġesù u staqsewh: “Mela min hu l-akbar **fis-saltna** tas-smewwiet?” Hu sejjah lejha tifel ċkejken, qieghdu f’nofshom u qalilhom, “Tassew nghidilkom, li jekk **intom** ma tergħux issiru bħat-tfal iż-żgħar, żgur li ma **tidhlux fis-saltna** tas-smewwiet. U għalhekk l-ikbar wiehed **FIS-SALTNA** tas-smewwiet huwa **DAK** li jċekken lilu nnifsu bħal dan it-tfajjel żgħir.”*

- Mistoqsija: Dwar **liema** saltna qieghed jitkellem Ġesù?
- Dawk li lilhom Ġesù kellew, **x’kellhom jagħmlu biex jidhlu** fis-saltna tas-smewwiet?
- **Ġwanni 3:3, 5** - Ġesù lil Nikodemu:

*“Tassew, tassew nghidlek, li, jekk wiehed ma jitwilidx mill-ġdid, ma jistax jara **s-saltna ta’ Alla**....Tassew, tassew nghidlek, li, jekk wiehed ma jitwilidx mill-ilma u l-Ispirtu, ma jistax **JIDHOL fis-saltna ta’ Alla**.”*

- **Ġwanni 4:21, 24** – Ġesù lill-mara Samaritana:

*“Qalilha Ġesù: Emminni, mara: jiġi żmien meta mhux fuq din il-muntanja taduraw lill-Missier, **ANQAS F’ĠERUSALEM**...Alla huwa spirtu, u dawk li jadurawh għandhom jadurawh **FL-ISPIRTU** u l-verità.”*

- Kien Ġesù qieghed jitkellem dwar saltna li huma ma kinux jistgħu jidhlu fiha minhabba li din kienet se titwaqqaf wara t-tieni miġja ta’ Kristu?
- Hemm saltna waħda biss ta’ Alla!
- Ċertament li Ġesù ma kienx qieghed jirriferti għal xi **saltna ohra** u mhux dik diġa mwaqqfa llum!
- **“ANQAS F’ĠERUSALEM”**
- U mbagħad jgħidulna li Ġesù *se jerga’ jwaqqaf is-saltna tiegħu **f’Ġerusalem!***
- **1 Korintin 14:33** – “Alla mhux l-awtur tat-taħwid, iżda tas-sliem,...”
- **Allura se jerga’ jiġi ż-żmien li naduraw f’Ġerusalem?**
- Żgur li le!
- **Kolossin 3:1-2,**

“Jekk intom irxuxtajtu ma’ Kristu, fittxu l-hwejjeġ tas-sema, fejn Kristu qiegħed fuq il-lemin ta’ Alla. Ahsbu fil-hwejjeġ tas-sema, mhux f’ dawk ta’ l-art.”

- Mela għalfejn naħseb f’ saltna ta’ l-art meta l-Kelma ta’ Alla tghidilna ċar hafna liċ-“**cittadinanza tagħna hi fis-sema...**”? (Filippin 3:20).

6. Kolossin 1:12-13,

“Ifirħu u roddu ħajr lill-Missier, li għamilkom denji li tissieħbu fil-wirt tal-qaddisin FIS-SALTNA tad-dawl. Helisna mill-ħakma tad-dlam u DAHHALNA FIS-SALTNA ta’ Ibnu l-maħbub.”

- a. “**Saltna tad-dawl**” – Hija din l-istess saltna li hija msejha fl-Iskrittura bhala “**is-Saltna ta’ Alla**”?
- b. Halli nhallu l-Kelma ta’ Alla tinterpreta din il-frazi għalina.
 - i. Is-saltna ta’ Alla. **Min** Hu Alla? **X’ inhu** Alla?
 - ii. **1 Ġwanni 1:5** – “*Din hi l-aħbar li smajna mingħandu u li qegħdin inxandrulkom; li ALLA HU DAWL, u ebda dlam ma hemm fih.*”
 - iii. Mela għaliex “**is-saltna tad-dawl**” u mhux “**is-saltna ta’ Alla**”?
 - iv. Jekk Alla Hu dawl allura ma tfissirx l-istess ħaġa?
 - v. Ara wkoll **Ġwanni 1:1-10**.

7. Rumani 14:17,

“Is-saltna ta’ Alla m’ hijiex ikel u xorb, imma hi gustizzja, u sliem, u grazzja fl-Ispirtu s-Santu.”

8. 1 Pietru 2:9-10,

*“Imma intom ġens maħtur, saċerdozju RJALI, nazzjon qaddis, **poplu li Alla kiseb għalih**, biex ixxandru t-tifhir ta’ dak li sejhilkom mid-dlam għad-dawl tiegħu ta’ l-għaġeb. Intom darba ma kontux poplu, **ISSA SIRTU L-POPLU TA’ ALLA**, intom li darba ma kontux issibu ħniena, issa sibtu l-ħniena” (ara Kolossin 1:12-13).*

9. 2 Korintin 10:3-5,

*“Tassew li aħna ngħixu fid-dinja, **imma ma nissarawx bl-armi tad-dinja**; l-armi tagħna għall-ġlied **m’ humiex tad-dinja**; iżda għandhom il-qawwa ta’ Alla biex igarrfu l-fortizzi. Aħna nwaqqgħu kull raġunament u kull kburija li tqum kontra l-għarfien ta’ Alla u njassru kull ħsieb għall-ubbidjenza lil Kristu.”*

10. Ġwanni 18:36,

*“Wieġeb Ġesù: “**Is-saltna tiegħi m’ hijiex ta’ din id-dinja. Li kieku saltnati kienet ta’ din id-dinja, l-għases tiegħi kienu jiġġieldu biex ma ningħatax f’ idejn il-Lhud; imma tabilhaqq saltnati m’ hijiex ta’ hawn.”***

- a. Reġa' Ġesù **biddel fehemtu** u se jerga' jwaqqaf saltna meta jerga' jiġi, **fuq l-art?**
- b. Efesin 6:10-17 – L-armi tas-saltna huma **spiritwali**.

11. 1 Korintin 15:50,

*“Dan nghidilkom, huti; id-demm u l-laham **ma jistghux jirtu s-saltna ta' Alla; lanqas in-nuqqas ta' tahsir.**”*

12. Lhud 12:28-29,

*“Mela roddu hajr lil Alla ghax AHNA HADNA SALTNA li ma **titharrixx**; u nagħtuh il-qima li tixraqlu, bil-ġieħ u bil-biża'. Ghax Alla tagħna hu nar qerriedi.”*

13. Danjel 2:44,

*“U fi żmien **dawk is-slaten**, iqajjem Alla tas-sema **saltna**, li qatt ma titwaqqa'; **saltna li ma tithalliex għal poplu ieħor**; iżda hi tfarrak u teqred dawn is-saltniet kollha, U HI TIBQA' GĦAL DEJJEM.”*

- a. “Il-jiem ta' dawn is-slaten bdew ma' l-ewwel wieħda minn dawn is-saltniet.
- b. Dawn ġew dritt l-isfel għat-tmiem ta' dik il-linja ta' slaten.

14. Danjel 7:18,

*“Izda l-qaddisin ta' l-Għoli jieħdu s-saltna, u jzommu s-saltna **GĦAL DEJJEM, U GĦAL DEJJEM TA' DEJJEM.**”*

15. Danjel 7:27,

*“Is-saltna u s-setgħa u l-kobor tas-saltniet ta' taħt is-smewwiet kollha jingħataw lill-poplu tal-qaddisin ta' Alla, l-Għoli. **SALTNATU SALTNA GĦAL DEJJEM**, u kull setgħa taqdiħ u tisma' minnu.”*

16. Luqa 1:30-33,

*“U qalilha l-anġlu: La tibżax, Marija: ghax int sibt grazzja quddiem Alla. U, ara, int tnissel f'gufek, u tiled iben, u ssemih Ġesù. Hu jkun kbir, u jissemma Bin il-Għoli: u l-Mulej Alla jagħtih it-tron ta' missieru David: U **JSALTAN GĦAL DEJJEM** fuq id-dar ta' Ġakobb; U **GĦAL SALTNATU MA JKUNX HEMM TMIEM.**”*

- Jew is-saltna hija GĦAL DEJJEM JEW MHIJEX!
- Fil-Jum ta' Pentekoste, Pietru ddikjara li l-wegħda ta' Alla lil David kienet twettqet fil-qawmien u fit-tluġ fis-sema ta' Ġesù Kristu fl-id il-leminija tat-tron ta' Alla (Atti 2:30-34).

- Is-saltna hija **spiritwali**.
- Ġesù **rrifjuta** milli jhalli lin-nies li jaghmluh sultan wara li tema' l-hamest elef ruh (**Ġwanni 6:14-15**).
- Ġesù qal lil Pilatu: *“Is-saltna tiegħi mhijiex ta’ din id-dinja.”* (**Ġwanni 18:36**).
- **1 Korintin 15:24** – It-tmiem jasal meta Ġesù **jerhi s-saltna** lill-Missier.
 - a. Hawn l-apostlu Pawlu kien qieghed jirreferi għall-faži tad-dinja tas-saltna.
 - b. **2 Pietru 1:11** – Pietru wkoll għamel riferenza għal dan meta qal,

“U hekk ikollkom miftuh beraħ quddiemkom il-bieb tad-dhul fis-saltna ta’ dejjem ta’ Sidna u s-Salvatur tagħna Ġesù Kristu.”

17. **Matthew 13** kollu.

18. **Ġwanni 5:36** – Ġesù jkellem lil-Lhud:

“Izda jien għandi xhieda akbar minn dik ta’ Ġwanni: għax l-egħmejjel li bagħtni ntemm Missieri, jiġifieri dawn l-istess egħmejjel li jiena qieghed nagħmel, jixhdu gli kien il-Missier li bagħatni.”

19. **Mark 1:14-15**,

“IŻ-ŻMIEN HUWA MITMUM, U S-SALTNA TA’ ALLA WASLET, indmu u emmnu fil-Bxara t-tajba.”

20. **Ġwanni 17:4**,

“Jien igglorifikajt lilek fuq l-art billi temmejt ix-xogħol li tajtni nagħmel. U issa, Missier, igglorifika lili għandek, bil-glorja li kelli miegħek qabel ma kienet id-dinja.”

21. **Atti 13:29-33**,

*“U meta temmew dak kollu li kien miktub fuqu, niżżlu mis-salib u qegħduh f’qabar. Imma Alla qajmu mill-imwiet. Għal hafna jiem baqa’ jidher lil dawk li kienu jitlgħu miegħu mill-Galilija lejn Ġerusalem, u li issa huma xiehda tiegħu quddiem il-poplu. U għalhekk ahna qegħdin hawn, biex nagħtukom il-Bxara t-tajba, il-wegħda, li Alla kien għamel lil missirijietna, **temmha** għalina, li ahna wliedhom, billi qajjem lil Ġesù mill-imwiet...”*

22. **Atti 14:1-7** – Pawlu jkellem lil-Lhud, imma *“l-Lhud li ma laqghux il-fidi...”*

23. **Lhud 1:8**,

“Imma għal l-Iben ighid “It-Tron tiegħek, O Alla, għal dejjem ta’ dejjem, ix-xettru tal-gustizzja hu x-xettru ta’ saltnatek.”

24. **Ġwanni 19:30**,

“Kif Ġesù ha l-hall, qal: “**KOLLOX HU MITMUM!**” Imbagħad mejjel rasu u radd ruħu.”

QIEGHED ĠESÙ JSALTAN ILLUM JEW LE?

1. 1 Timotju 6:13-16,

“Nwissik quddiem Alla li jagħti l-hajja lill-hlejjaq kollha, u quddiem Kristu Ġesù li xehed u għamel l-istqarrija sabiha quddiem Ponzu Pilatu. Nwissik biex thares il-liġi u żzomm ruħek bla tebgħa u bla htija sa jum id-dehra ta’ Sidna Ġesù Kristu, li għad juriha f’ waqtha. Dak li hu hieni u waħdu setgħani, is-**SULTAN TAS-SLATEN** u s-Sid tas-sidien, li hu biss ma jmut qatt u jgħammar f’dawl li hadd ma jista’ jersaq lejha, hu li ebda bniedem qatt ma rah u anqas jista’ sarah. Lilu gieħ u setgħa għal dejjem! Amen.”

- Ċertament li skond din is-silta Ġesù Kristu HU SULTAN!
- **JISTA’ JKUN SULTAN MINGHAJR SALTNA?**
- Kristu jsaltan fis-smewwiet għaliex it-tron ta’ David qieghed fis-smewwiet, u issa Kristu qieghed isaltna fuq it-tron ta’ David (**Salm 89:35-37; Luqa 1:33; Atti 2:29-36**).

1. Ara wkoll **Rivelazzjoni 17:14; Rivelazzjoni 19:16,**

L-AĦĦAR JIEM

1. **Atti 2:16-17 = Ġoel 3:1-5**
2. **Lhud 1:1-2** – “F’dawn l-aħħar jiem jew żminijiet.”
3. **1 Tessalonikin 5:3** – it-tieni miġja tigi f’daqqa, għallrieda.
4. **Matthew 24:36-39** “ “ “ “

L-Imperu Ruman ikun mogħti l-hajja mill-Ġdid?

1. **Danjel 7:22** – “...il-qaddisin IRĊEVEW is-saltna.” - Meta? - Atti 2.
2. **Danjel 2:44** – “...fi żmien dawn is-slaten, Alla tas-sema jqajjem saltna li ma tinqered qatt.”
 - a. Is-slaten Rumani – ir-raba’ saltna.
 - b. **Danjel 7:23** – “Huwa qal, “Ir-raba’ bhima tfisser ir-raba’ saltna, li jkun hawn fuq l-art.”
1. **Danjel 2:38** - L-Ewwel Saltna – **Babel**.
2. **Danjel 2:39** – It-Tieni Saltna – **Medo-Persjana**.
3. **Danjel 2:39** – It-Tielet Saltna – **Griega**.
4. **Danjel 2:40** – Ir-Raba’ Saltna – **Rumana**.
 - a. **Matthew 3:2** – Qorbot is-saltna – Ġwanni l-Battista.
 - b. **Mark 9:1** – Qabel imutu **jaraw** is-saltna ġejja bil-qawwa.
 - c. **Lhud 12:28** – “Aħna **hadna** saltna li ma titharrixx...”
 - d. **Kolossin 1:2, 13** – Il-qaddisin meħlusa mid-dlam u **mdaħħla** fis-saltna...”
1. **Danjel 7:22** – “Sama ġie x-Xiħ fil-jiem, u ngħata l-haqq lill-qaddisin ta’ l-Għoli; u wasal iż-żmien li l-qaddisin **hadu** s-saltna.” - **kien imwettaq**.

2. **Danjel 7:28** – “**Sa hawn, tmiem ir-rivelazzjoni...**”

a. Ma tistax terġa’ tqajjem l-Imperu Ruman!

1. **Luqa 19:12, 15** – Kristu rċieva s-saltna.

2. **1 Korintin 15:28** – **Hu se jerġa’ jaghtiha lura lill-Missier!**

a. Temmen int li l-Missier **se jerġa’** jaghtiha lura lil Kristu ghal elf sena fuq l-art?

b. U li Kristu **jerġa’** jaghtiha lura lill-Missier?